

מבאר, כי מדברי האו"ז גופא יש לדייק שבאמת נתינת גט בפני חד סגי, כמו אצל דיני ממונות דחד כשר מדאורייתא, כיון דכל הטעם דצריך ב"ד אצל גט הוא משום שבא להתיר איסור חמור, עכ"פ לא חמור מדיני ממונות.

★★

במשנה: אין מוציאין למלחמת רשות אלא ע"פ ב"ד של שבעים ואחד.

וברש"י כתב, שכל מלחמה בעולם היא מלחמת רשות מלבד ממלחמת יהושע שהיתה לכבוש את א"י, שהיא מלחמת מצוה ע"כ. והקשה הערוך לנר על דברי רש"י, שלא הזכיר את מלחמת עמלק, שהיא ג"כ מלחמת מצוה שנצטוונו למחות את זכר עמלק. ורוצה הערוך לנר לומר: שלדעת רש"י לצאת למלחמת עמלק לא צריך הסכמה של ב"ד, כיון שמפורש בפסוק, שבכל עת ובכל מקום שיש לנו אפשרות למחות את זכר עמלק, אנו חייבים להלחם ולמחות את זכרו, אז למרות שזה מלחמת מצוה, אין צורך ברשות של סנהדרין גדולה, משא"כ מלחמות א"י שלא היו בכל עת, היה צורך להסכמת הסנהדרין מתי לצאת למלחמה. ע"כ.

★★

והוסיף בזה הגר"מ זילבר שליט"א:

אכן מדברי הרמב"ם בהלכות מלכים מבואר שבמלחמת מצוה אין צורך ליטול רשות ב"ד, אלא יוצא המלך בכל עת וכופה את העם להילחם. והרמב"ם מציין איזו היא מלחמת מצוה, זו מלחמת ז' עממים, דהיינו: אותה מלחמה שיהושע נלחם לכבוש את א"י מז' העממים ששלטו אז בא"י. והרמב"ם מוסיף: שגם מלחמת עמלק ועזרת ישראל מיד צר שבא עליהם, אם שונאים מתנפלים על בני"י, גם זה נקרא מלחמת מצוה להילחם נגדם, ולדעת הרמב"ם: גם בזה אין צורך ליטול רשות מהסנהדרין הגדולה, כי רק במלחמת רשות נוטלים רשות.

★★

במשנה: מנין לסנהדרין גדולה שהיא של שבעים ואחד שנאמר אספה ל'י שבעים איש מזקני ומשה על גביהן כו'.

הרמב"ן (במדבר י"א ט"ז) מאריך במספר זה של שבעים וכן במתן תורה עלו על הר סיני שבעים איש

בלילה, דמעשה הגירושין הוי כתחלת דין, וכן סתם הרמ"א בשו"ע אה"ע בסוף סי' קכ"ג, והנודע ביהודה שם (וגם בסימן קי"ח) פסל גט שצירפו קרובים להב"ד, עפ"י שיטת הראשונים הנ"ל, והביא סמוכין לדבריהם מדברי רש"י כאן שכתב דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקנו ע"כ, וכעין דאורייתא היינו גט, שהוא להוציא מקדושי תורה, דומיא דהכי תקנו מיאון לקידושי קטנה, שהוא דרבנן, שיהא בשלשה, אלמא דגט בעי בית דין של שלשה.

★★

והאחרונים החתם סופר בתשובה (באה"ע ח"ב סי' ס"ד-ס"ו), ובהגותיו על הנודע ביהודה, והמהר"ם שיף (כאן) נתלבטו למצוא מקור לדברי רש"י, מהיכן יצא לו דנתינת גט צריך ב"ד של ג', אשר על כן הסיבו לפרש כוונת דבריו "כעין דאורייתא", דהיינו חליצה דבעי ג', דבין במיאון בין בחליצה האשה תובעת להפטר מזיקת בעלה, משא"כ בגט שהבעל פוטר את אשתו.

ועוד כתב החתם סופר במקום אחר (שו"ת אה"ע ח"ב סי' ס"ב) דרש"י מתכוין כעין דאורייתא לגט מעושה דבזה בעינן בית דין לעשותו ולהכריחו.

★★

ברש"ש כתב דמיאונין הוא נגד חליצה, שבחליצה כתיב שהיא אומרת: "מאן יבמי", וכן במיאון היא "ממאנת" בו.

אמנם בהגהות הברוך טעם על הנודע ביהודה (בסי' קי"ד), ציין להתרגום יונתן בפ' כי תצא, שמתרגם על "וכתב לה ספר כריתות", ויכתוב לה ספר תירוכין קדם בי דינא. וגם החיד"א בספר פתח עיניים (במס' ערכין דף כ"ג), וכן התומים בסי' ט', ציינו לתרגם יונתן זה כמקור לדין ב"ד אצל גט, וכן הביא התומים מתוס' (קידושין דף ט' ע"א) בד"ה הא לא דמי, שכתבו ג"כ דהבעל כותב הגט בבית דין.

וע"ע בשו"ת דברי חיים ח"ב אה"ע (סי' מ' צ"ג, צ"ד) שהרבה להוכיח נגד דעת הנודע ביהודה, דגירושין אינו דין, אף שלבסוף נוציא ממונת ע"י הגירושין, כי האשה תבא לגבות כתובתה, ועיקר הטעם שכתב האור זרוע דצריך ב"ד, הוא מטעם תוקף וחומר איסור אשת איש שנעקר וניתר ע"י הגט, ומעשה הוראה חמורה כזו צריך ב"ד, והדברי חיים